

VALSTYBĖS ĮMONĖ REGISTRŲ CENTRAS

Studentų g. 39, 08106 Vilnius, tel. +370 5 268 8262, el. p. info@registrucentras.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 124110246

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
Siunčiama per Teisės aktų informacinę sistemą

Į 2024-04-10 Nr. (1.27 Mr) 2T-405

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS POLITINIŲ ORGANIZACIJŲ ĮSTATYMO NR. XIV-1415 2, 4, 6, 8, 10, 23, 24, 26, 33, 35 IR 38 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR KITŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Valstybės įmonė Registrų centras pagal kompetenciją išnagrinėjo Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos per Teisės aktų informacinę sistemą (toliau – TAIS) pateiktus derinti (TAIS reg. Nr. 24-1911(2)) Lietuvos Respublikos politinių organizacijų įstatymo Nr. XIV-1415 2, 4, 6, 8, 10, 23, 24, 26, 33, 35 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – POĮ projektas), Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.70 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – CK projektas) ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544, 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1382 11 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – ANK projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai) ir teikia pastabas ir pasiūlymus.

1. Įstatymų projektų aiškinamajame rašte (toliau – Aiškinamasis raštas) nurodyta, kad teisinis reguliavimas tobulinamas, be kita ko, siekiant užtikrinti Lietuvos Respublikos politinių organizacijų įstatymo (toliau – POĮ) nuostatų atitiktį 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojusiam naujos redakcijos Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymui (toliau – VIIVĮ). Pažymėtina, kad POĮ 5 straipsnio 2 dalyje, 7 straipsnio 1 dalyje, 9 straipsnio 2, 5, 6 dalyje, 21 straipsnio 1 dalyje, 38 straipsnio 2 dalyje yra naudojamos formuluotės „Juridinių asmenų registras“, „Juridinių asmenų registro tvarkytojas“, „Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinami juridinių asmenų registro nuostatai“, tačiau šios POĮ nuostatos POĮ projektu nėra keičiamos. Atsižvelgdami į tai ir siekdami teisinio aiškumo, siūlome POĮ projektu suderinti su VIIVĮ nuostatomis taip pat ir POĮ 5 straipsnio 2 dalį, 7 straipsnio 1 dalį, 9 straipsnio 2, 5, 6 dalis, 21 straipsnio 1 dalį, 38 straipsnio 2 dalį.

2. POĮ projekto 4 straipsniu keičiamo POĮ 8 straipsnio 10 dalyje, 11 straipsnio 3 dalimi keičiamoje POĮ 38 straipsnio 8 dalyje išdėstyta 8¹ straipsnyje, 11 straipsnio 4 dalimi keičiamoje POĮ 38 straipsnio 9 dalyje, kurioje išdėstyta 9 straipsnio 5 dalis, yra naudojamos formuluotės „Juridinių asmenų registro informacinės sistemos tvarkytojas“ arba „Politinių organizacijų narių registro informacinės sistemos tvarkytojas“. Pagal VIIVĮ 26 straipsnio 4 dalies 1 punktą duomenų registro informacinėje sistemoje tvarkymas, registro objektų registravimas yra *duomenų tvarkytojo* funkcija. Atsižvelgdami į tai, siūlome minėtose POĮ projekto nuostatose vietoje formuluočių „Juridinių asmenų registro informacinės sistemos tvarkytojas“ ar „Politinių organizacijų narių registro informacinės sistemos tvarkytojas“ naudoti formuluotes „Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojas“ ar „Politinių organizacijų narių registro duomenų tvarkytojas“. Ši pastaba aktuali taip pat ir ANK projektui.

3. Siūlome patikslinti POĮ projekto 11 straipsnio 2 dalį, kuria keičiama POĮ 38 straipsnio 7 dalis – nurodyti dalies numerį „7“ (vietoje nurodyto „6“).

4. Siūlome patikslinti POĮ projekto 11 straipsnio 3 dalimi keičiamoje POĮ 38 straipsnio 8 dalyje išdėstyto 8¹ straipsnio 8 dalies 2 sakinį, jame pateikiant nuorodą į šio straipsnio 7 dalį (ne į 8).

5. Pagal POĮ projekto 11 straipsnio 4 dalimi keičiamą POĮ 38 straipsnio 9 dalį, nuo 2025 m. liepos 1 d. turėtų įsigalioti tokia POĮ 9 straipsnio 5 dalies redakcija: „5. Jeigu politinėje

organizacijoje ilgiau nei 6 mėnesius lieka mažiau narių, negu jai įsteigti būtinas steigėjų skaičius, Juridinių asmenų registro informacinės sistemos tvarkytojas inicijuoja politinės organizacijos likvidavimą Civilinio kodekso 2.70 straipsnyje nustatyta tvarka." Atitinkamai, CK projektu keičiamo Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.70 straipsnio 1 dalies 5 punktą siūloma išdėstyti taip, kad pagal jį Juridinių asmenų registro (toliau – JAR) duomenų tvarkytojas turėtų teisę inicijuoti juridinio asmens likvidavimą, *jeigu politinėje organizacijoje ilgiau nei šešis mėnesius lieka mažiau narių, negu jai įsteigti būtinas steigėjų skaičius*.

Nepritariame šiam siūlomam įtvirtinti teisiniam reguliavimui. POĮ 4 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad politinės organizacijos savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Civiliniu kodeksu, šiuo ir kitais įstatymais, savo įstatais ir programa. POĮ 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad politinės organizacijos pertvarkomos, pasibaigia (reorganizuojamos ar likviduojamos) Civilinio kodekso nustatyta tvarka. Tuo tarpu vadovaujantis Civilinio kodekso 2.106 straipsnio 6 punktu, juridinio asmens dalyvių skaičiaus sumažėjimas mažiau nei įstatymų leidžiamas minimumas, jeigu juridinio asmens dalyvis per šešis mėnesius po tokio sumažėjimo nenutaria juridinio asmens reorganizuoti ar pertvarkyti, yra savarankiškas juridinio asmens (ne tik politinės partijos ar politinio komiteto, bet ir kitų teisinių formų juridinių asmenų) likvidavimo pagrindas. Pagal Civilinio kodekso 2.108 straipsnio 4 dalį, likviduojant juridinį asmenį šiuo pagrindu, yra skiriamas likvidatorius. Taigi, pagal šiuos Civilinio kodekso straipsnius politinės organizacijos nariai turėtų patys priimti sprendimą likviduoti politinę partiją.

Jei būtų nuspręsta palikti siūlomą teisinį reguliavimą, manome, kad turėtų būti keičiamas ne tik Civilinio kodekso 2.70 straipsnis, bet ir kiti minėti Civilinio kodekso straipsniai, reglamentuojantys juridinio asmens likvidavimo pagrindus, tvarką.

Be to, nėra aišku, kaip minėtos nuostatos turėtų būti įgyvendinamos praktikoje. Aiškinamajame rašte šiuo klausimu nurodyta, kad: „CK projektu siūloma patikslinti 2.70 straipsnio nuostatą, nustatant, kad Juridinių asmenų registro informacinės sistemos tvarkytojas gali inicijuoti juridinio asmens likvidavimo procedūrą, kai remiantis Politinių organizacijų narių registro informacinės sistemos duomenimis politinės organizacijos narių skaičius 6 mėnesius neatitinka POĮ reikalavimų. Pažymėtina, kad vadovaujantis VIIVĮ, reikalingi duomenys *Politinių organizacijų narių registro informacinės sistemos tvarkytojui bus perduodami* per nustatytas informacinių sistemų integracinės sąsajas“. Neaišku, kokius duomenis ir kas turėtų perduoti per sąsajas Politinių organizacijų narių registro (toliau – POLONR) informacinės sistemos tvarkytojui. Atsižvelgiant į tai, kad sprendimą dėl politinės partijos ar politinio komiteto likvidavimo Civilinio kodekso 2.70 straipsnyje nustatyta tvarka turėtų priimti JAR duomenų tvarkytojas, logiška būtų, kad informaciją apie aplinkybių, nustatytų siūlomame įtvirtinti Civilinio kodekso 2.70 straipsnio 1 dalies 5 punkte, atsiradimą jam perduotų POLONR duomenų tvarkytojas. Informuojame, kad siekiant sukurti sąsają, per kurią iš POLONR informacinės sistemos į JAR informacinę sistemą būtų teikiama minėta informacija, preliminarai bus reikalinga 21 000 Eur (su PVM) biudžeto lėšų suma. Jei būtų nuspręsta palikti siūlomą teisinį reguliavimą, prašome nurodyti šią sumą Aiškinamajame rašte.

Be to, kyla neaiškumų ir dėl to, kaip POLONR duomenų tvarkytojas turėtų nustatyti kai kurių aplinkybių, nustatytų Civilinio kodekso 2.70 straipsnio 1 dalies 5 punkte, atsiradimą – nėra aišku, kaip POLONR duomenų tvarkytojas galėtų patikrinti ir nustatyti aplinkybę, ar politinio komiteto, įsteigto dalyvauti savivaldybės tarybos ir (arba) savivaldybės mero rinkimuose, narių skaičius atitinka POĮ 5 straipsnio 5 dalyje nustatytą reikalavimą tokio komiteto steigėjų (narių) skaičiui (ne mažiau kaip 0,1 procento toje savivaldybėje ne trumpiau negu pusę metų gyvenamąją vietą deklaravusių gyventojų, kurių turi būti ne mažiau negu dvigubas tos savivaldybės tarybos narių skaičius). Atsižvelgdami į tai, siūlome papildyti Aiškinamąjį raštą, nurodant, kas teiks POLONR duomenų tvarkytojui duomenis apie tai, koks narių skaičiaus reikalavimas keliamas tam tikrose savivaldybėse politiniams komitetams, įsteigtiems dalyvauti savivaldybės tarybos ir (arba) savivaldybės mero rinkimuose (esant reikalui, Aiškinamajame rašte nurodant ir tuo tikslu keistinus

teisės aktus). Pažymime, kad tuo atveju, jei šie duomenys į POLONR informacinę sistemą turės būti gaunami per sąsają, jai sukurti bus reikalingos valstybės biudžeto lėšos.

6. Papildomai siūlome apsvarstyti, ar POĮ projekte naudojamos sąvokos „neveiknumas politinės veiklos srityje“, „civilinio veiksnio apribojimas politinės veiklos srityje“ neturėtų būti suderintos su TAIS institucijoms pateiktu derinti Lietuvos Respublikos civilinio kodekso pakeitimo įstatymo projektu (TAIS reg. Nr. 24-6038).

Irma Jauniškė, tel. (8 5) 250 7661, el. p. Irma.Jauniske@registrucentras.lt

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Valstybės įmonė Registrų Centras 124110246, Studentų g. 39, LT-08106 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl Lietuvos Respublikos politinių organizacijų įstatymo Nr. XIV-1415 2, 4, 6, 8, 10, 23, 24, 26, 33, 35 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto ir kitų įstatymų projektų derinimo
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-04-25 Nr. S-12164 (1.4 E)
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2024-04-25 Nr. 1T-588
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Adrijus Jusas, Generalinis direktorius, Administracija
Sertifikatas išduotas	ADRIJUS JUSAS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-04-25 15:38:24 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2024-04-25 15:38:47 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT
Sertifikato galiojimo laikas	2023-11-17 10:44:25 – 2028-11-15 10:44:25
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, i.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-05-19 16:48:06 iki 2025-05-18 16:48:06
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20240418.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2024-05-15 09:18:14)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2024-05-15 09:18:14 DBSIS